Voci della poesia romena contemporanea: Robert Şerban

Le molteplici dimensioni della morte, che è fine ma anche transizione. Le ritroviamo nei versi di Robert Şerban, poeta, scrittore e giornalista, nome affermato della poesia romena contemporanea. Nato a Turnu Severin nel 1970, Robert Şerban è membro dell'Unione degli Scrittori di Romania e vincitore di importanti premi letterari. La selezione di poesie che proponiamo è tratta dalla raccolta *Morte ultrafine* (*Moartea parafină*, Ed. Cartea Românească, Bucureşti 2010), titolo che allude ai possibili significati della morte, al suo mantenere lo scorrere continuo e fatalmente finito della vita. «Nel mio libro – afferma Robert Şerban – la morte non è un personaggio negativo, ma una presenza molto fine, misteriosa, ubicua». La nostra pubblicazione e traduzione di questi versi si inquadra nel progetto inaugurato da questo sito di presentare volti e voci diversi della poesia romena contemporanea.

Da *Morte ultrafine* (*Moartea parafină*, 2010)

Preparativo

estraggo le parole
dal poema
con l'accanimento con cui
il nonno ricavava con la scure
pezzi di legno
da un palo
finché lo affilava così bene
da poterlo ficcare
con un colpo solo
tra le coste del cinghiale
nel ventre del lupo
della puzzola

estraggo dal poema
versi interi
e
parole
una
dopo
l'altra
lo preparo
gli faccio
una cima

Pregătirea

scot cuvintele
din poem
cu îndârjirea cu care
bunicul scotea cu securea
bucăţile de lemn
dintr-un par
până când îl ascuţea atât de bine
încât putea să-l înfigă
dintr-o lovitură
între coastele mistreţului
în burta lupului
a dihorului

scot din poem
versuri întregi
şi
cuvinte
unul
după
altul
îl pregătesc
îi fac
vârf

Per presentarmi un po’

vengo da un paese
in cui le croci
non fanno
mai
le ragnatele
agli
angoli

Să mă prezint puţin

vin dintr-o ţară
în care crucile
nu fac
niciodată
păianjeni
la
subţiori

Un desiderio

voglio scrivere
come se nascessi
pieno di sangue di pezzi di pelle e resti di carne
come il grido forte
prolungato
di un barbaro che ha rinnegato i suoi
in una foresta di statue romane
che lo guardano con disgusto e disprezzo

voglio scrivere
con un rotolo di parole
versi che escano dalle pagine
e si aggrappino alle pareti alle finestre alle porte
come fili d’un ragno che acchiappa l’insetto gigante
che si sta preparando a divorarlo
e
impazzito dalla paura
tesse senza posa incessantemente
finché si fonde
nei fili che si tendono – una camicia della morte
troppo grande
e
troppo sottile

O dorinţă

vreau să scriu
ca şi cum m-aş naşte
plin de sânge de bucăţi de piele şi resturi de carne
cu un ţipăt gros
prelung
de barbar lepădat de ai lui
într-o pădure de statui romane
ce-l privesc îngreţoşate şi cu dispreţ

vreau să scriu
cu un tăvălug de cuvinte
versuri care să iasă din pagini
şi să se agaţe de pereţi de ferestre de uşi
ca firele unui păianjen care a prins o insectă uriaşă
ce tocmai se pregăteşte să-l devoreze
şi
înnebunit de frică
ţese într-una într-una într-una
până când se topeşte
în aţele ce se întind – o cămaşă a morţii
prea mare
şi
prea subţire

Essere guardato

d'un tratto
sento di essere guardato
mi fermo
mi guardo attorno
anche in alto

una formica mi esce
da sotto la pianta del piede
e segue
la sua strada

Sunt privit

deodată
simt că sunt privit
mă opresc
mă uit în toate părţile
chiar şi în sus

o furnică îmi iese
de sub talpă
şi îşi continuă
drumul

Vita in una città

la vita in una città
dove nessuno ti conosce
non ha un cuore
gli unici battiti che senti
sono quelli delle campane che annunciano
le ore esatte

nessuno ti conosce qui
e quelli che ti sorridono
sono soltanto allegri o stupidi
o neanche sorridono a te

ogni volta che attraversi la città
il tuo cervello si ammorbidisce un po'
e dimentica
così come l'asfalto fuso su cui cammini
non ricorda
nessun'orma tua
per quanto fosse forte
o sicura

Viaţa într-un oraş

viaţa într-un oraş
unde nu te cunoaşte nimeni
nu are inimă
singurele bătăi pe care le auzi
sunt ale clopotelor ce anunţă
ore exacte

nimeni nu te ştie aici
iar cei care-ţi zâmbesc
sunt doar veseli sau proşti
sau nici măcar nu-ţi zâmbesc ţie

de câte ori traversezi oraşul
creierul ţi se-nmoaie încet
şi uită
aşa cum asfaltul topit pe care calci
nu ţine minte
nici măcar o urmă a ta
oricât de apăsată ar fi
oricât de sigură

Eresia

a daniel
non piacciono le poesie
su Dio
lo dice più volte
a intervalli
a più voci

dal tavolo accanto
una ragazza lo guarda
con la coda
dell’occhio
e si fa il segno della croce
con la lingua

Erezie

lui daniel
nu-i plac poeziile
cu Dumnezeu
spune asta de câteva ori
la răstimpuri
şi pe voci diferite

de la masa vecină
o fată îl priveşte
cu coada
ochiului
şi îşi face cruce
cu limba

Luogo

conosco il luogo
dove il vento
gonfia
i polmoni dei morti
e poi
li alza
al cielo

Locul

ştiu locul
unde vântul
umflă
plămânii morţilor
şi apoi
îi ridică
la cer

Reazioni

quando si separano
gli aerei lasciano
a volte
alle spalle
grandi croci sul cielo

a cui alcuni s’inchinano
di nascosto e in fretta
poi vanno avanti con la loro vita
fino a quando
i parenti e gli amici
che furono
forse
anch’essi
passeggeri
mettono una croce sulla loro tomba
e ne fanno altre per se stessi
piano e con grande tristezza

Reacţii

după ce se despart
avioanele lasă
câteodată
în urma lor
cruci mari pe cer
la care unii oameni se închină
pe ascuns şi în grabă
apoi îşi continuă viaţa
până când
rudele şi prietenii
care au fost
poate
şi ei pasageri
le pun la cap câte-o cruce
şi îşi fac altele
încet şi cu mare tristeţe

Litania

Dio buono,
che fortuna che sei lassù
tutto il tempo
perché mi possa aggrappare
a Te
di tanto in tanto

Acatist

Doamne Dumnezeule
ce bine că eşti sus
tot timpul
ca să mă pot agăţa
de Tine
din când în când

giocattolino da un soldo

spesso mi rallegro di cose così insignificanti
che sospetto me stesso
di non sapere bene cosa voglio dalla vita

sono alla sua metà e
mi piace credere che
ciò che vedo lontano lontano lontano lontano
piccola
come un giocattolino da un soldo
è la mia propria morte

Jucărioara de-un leu

deseori mă bucur de lucruri atât de neînsemnate
încât mă suspectez
că nu prea ştiu ce vreau de la viaţă

sunt la jumătatea ei
şi îmi place să cred
că ce văd departe departe departe departe
măruntă
ca o jucărioară de-un leu
e propria mea moarte

In alto il cuore

sono salito sul tetto della casa
in cui mio padre
il nonno
il bisnonno
sono nati
e
hanno vissuto la loro vita

l'ho cavalcata
come si cavalca un cavallo
se si ha mai questa fortuna
e mi sono aggrappato con entrambe le mani
alla chioma del tetto

ho sentito il cuore in alto
come mai prima
e dovetti chiudere gli occhi
perché non schizzasse da lì
e cominciasse a volare

Inima sus

m-am urcat pe casa
în care tata
bunicul
străbunicul

s-au născut
şi
şi-au trăit viaţa

am încălecat-o
aşa cum încaleci un cal
dacă ai vreodată norocul
şi m-am prins cu amândouă mâinile
de coama acoperişului

mi-am simţit inima sus
mai sus ca niciodată
încât a trebuit să-nchid ochii
ca să nu ţâşnească prin ei
şi să-mi zboare

Versi di Robert Şerban
Traduzione italiana di Afrodita Carmen Cionchin

*** Robert Şerban**, nato nel 1970 a Turnu Severin (Romania), è poeta, scrittore e giornalista, membro dell'Unione degli Scrittori di Romania. Nome affermato della poesia romena contemporanea, è vincitore di importanti premi letterari. Ha pubblicato le raccolte poetiche: *Fireşte că exagerez* (*Certo che esagero*, 1994), *Odyssex* (1996), *Cinema la mine-acasă* (*Cinema a casa mia*, 2006), *Moartea parafină* (*Morte ultrafine*, 2010). È coautore dei volumi di poesia: *Pe urmele marelui fluviu / Auf den Spuren des grossen Stroms* (*Sulle tracce del grande fiume*, insieme a Nora Iuga, Ioan Es. Pop, Werner Lutz e Kurt Aebli, poesia e prosa, 2002), *Timişoara în trei prieteni* (*Timişoara in tre amici*, insieme a Dan Mircea Cipariu e Mihai Zgondoiu, 2003), *O căruţă încărcată cu nimic/ Ein karren beladen mit nichts* (*Un carro carico di nulla*, insieme a Ioan Es. Pop e Peter Sragher, 2008). Nel 2009 ha pubblicato in Germania il libro di poesia *Heimkino, bei mir* (Pop Verlag) e nel 2010, in Serbia, il volume bilingue *Биоскоп у мојој кући/ Cinema la mine-acasă* (Meridijani).